

ปัญหากฎหมายการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว¹

รัตน์ ทิวศักดิ์พงศ์²

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหากฎหมายการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่ควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และแนวทางในการแก้ไขกฎหมายการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว เนื่องด้วยสาเหตุกฎหมายฉบับดังกล่าวมีผลบังคับใช้เป็นระยะเวลาถึง 24 ปี จึงพบความล้าสมัย ด้วยปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนของคนต่างด้าว ที่มุ่งส่งเสริมนวัตกรรม การวิจัยและพัฒนา และการสร้างมูลค่าในภาคการผลิตและบริการ เพื่อส่งเสริมและดึงดูดนักลงทุนต่างด้าวเข้ามาลงทุนในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นให้สอดคล้องกับมาตรการส่งเสริมการลงทุนใหม่ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการส่งเสริมการลงทุน 5 ปี (พ.ศ.2566-2570)³ ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติด้านการส่งเสริมการลงทุนถือเป็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนภายในประเทศและในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน⁴ จึงเห็นได้ว่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment :FDI) ส่งผลให้เศรษฐกิจของไทยและเศรษฐกิจของโลก มีแนวโน้มเติบโตขึ้น

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์สุksamย์ สุทธิบัติ และคณะกรรมการสอบ คือ ศาสตราจารย์พิเศษปัญญา สุทธิบัติ และรองศาสตราจารย์ประเทือง ธนียผล

²นักศึกษาริฎญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาเขตบางนา) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³PRESS RELEASE DETAIL, บีไอไอเคายุทธศาสตร์ส่งเสริมการลงทุน ปี พลิกโฉมไทยสู่เศรษฐกิจใหม่ เพิ่มความสามารถการแข่งขันของประเทศ [online], Available URL: <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pacific/article/download/263316/177426/1004081>, 2565 (กรกฎาคม, 20).

⁴ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา, ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 [online], Available URL: https://ict.moph.go.th/upload_file/others/%E0%B8%A2%E0%B8%B8%E0%B8%97%E0%B8%98%E0%B8%A8%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%B4%2020%20%E0%B8%9B%E0%B8%B5%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%88%E0%B8%B2.PDF, 2561 (ตุลาคม, 13).

ตามลำดับ⁵ โดยพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว โดยกฎหมายดังกล่าวอนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจในประเทศไทยได้ ยกเว้นธุรกิจที่อยู่ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ ซึ่งห้ามคนต่างด้าวประกอบธุรกิจ หรือ ต้องดำเนินการตามเงื่อนไขก่อน จึงจะสามารถประกอบธุรกิจได้ ซึ่งธุรกิจในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ แบ่งออกเป็น 3 บัญชี ตามเหตุผลในการกำหนดควบคุม คือ 1) บัญชีหนึ่ง เป็นธุรกิจที่ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจด้วยเหตุผลพิเศษ อาทิเช่น การทำกิจการหนังสือพิมพ์ การทำนา ทำไร่ หรือทำสวน หรือการค้าที่ดิน 2) บัญชีสอง ธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศ หรือมีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ทัศนกรรมพื้นบ้าน หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งคนต่างด้าวจะประกอบธุรกิจได้เมื่อได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี โดยการอนุมัติของคณะรัฐมนตรี อาทิ เช่น การผลิต การจำหน่าย และการซ่อมบำรุงอาวุธปืน การขนส่งทางบกทางน้ำ หรือทางอากาศในประเทศ หรือการทำเหมือง และ 3) บัญชีสาม ธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว ซึ่งคนต่างด้าวจะประกอบธุรกิจได้เมื่อได้รับอนุญาตจากอธิบดีโดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว อาทิเช่น การทำกิจการบริการทางบัญชี หรือการทำกิจการบริการทางกฎหมาย⁶ โดยพระราชบัญญัติดังกล่าว มีเจตนารมณ์และหลักเกณฑ์การอนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจ ให้พิจารณาโดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียต่อความปลอดภัยและความมั่นคงของประเทศ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ศิลปวัฒนธรรมและจารีตประเพณีของประเทศ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การพลังงานและการรักษาสีสิ่งแวดล้อม การคุ้มครองผู้บริโภค ขนาดของกิจการ การจ้างแรงงาน การถ่ายทอดเทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา”⁷

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 พบปัญหาหรืออุปสรรคสำคัญที่เกิดขวางการลงทุนในภาคบริการของไทย เนื่องจากประเทศไทยมีข้อจำกัดตามกฎหมายระเบียบการเข้าสู่ตลาดธุรกิจบริการเพราะต้องการสงวนไว้ให้คนไทยที่ไม่พร้อมในการแข่งขันตามบัญชีแนบท้ายพระราชบัญญัติฯ โดยให้คนต่างชาติถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 49 และมีการจำกัดรายการธุรกิจบริการที่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจ ซึ่งส่งผลปิดกั้นเงินทุนและเทคโนโลยีจากต่างประเทศเข้ามาในประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม ธุรกิจบริการหลายรายการตามบัญชีสาม ท้ายพระราชบัญญัติ แม้ว่าจะเป็นธุรกิจที่ห้ามคนต่างด้าวประกอบธุรกิจ แต่พบว่าคนต่างด้าวได้อาศัยสิทธิจากการใช้ตัวแทนนอมินีทำการแทนโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย⁸ ได้แก่ กรณีกลุ่มชาว

⁵ กองกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, UNCITRAL กับ การสร้างกฎเกณฑ์การค้าระหว่างประเทศให้เป็นเอกภาพ, p.4 [online], Available URL: <http://web.krisdika.go.th/data/news/news12253.pdf>, 2560 (กุมภาพันธ์).

⁶ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542.

⁷ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542, มาตรา 5.

⁸ อัจฉราพร สีหวัฒน์, แนวทางการปฏิรูปกฎหมายการประกอบธุรกิจ

จีนรุ่นใหม่ที่มาลงทุนโดยใช้คนไทยเป็นผู้ถือหุ้นแทน (นอมินี) หรือ ชาวจีนถือวีซ่านักท่องเที่ยวเข้ามาประกอบธุรกิจหลากหลายประเภทในย่านเยาวราช โดยการหลบเลี่ยงทำธุรกิจโดยไม่ขออนุญาต เช่น ร้านอาหาร ร้านค้าขายสินค้าต่างๆ เป็นต้น⁹ และในคดีคนต่างด้าวและคนไทยที่ร่วมกันกระทำความผิดประกอบธุรกิจในพื้นที่อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยหลีกเลี่ยงหรือฝ่าฝืนกฎหมาย โดยคนต่างด้าวยินยอมให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาถือหุ้นแทนเพื่ออำพรางแหล่งที่มาของเงินทุนในการประกอบธุรกิจ ทำให้คนต่างด้าวสามารถประกอบธุรกิจซื้อขายที่ดินและบริการให้เช่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งเป็นธุรกิจต้องห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจด้วยเหตุผลพิเศษ และเป็นธุรกิจที่ต้องได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542¹⁰

อย่างไรก็ตาม เมื่อได้ทำการศึกษาปัญหากฎหมายการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 พบว่ายังมีปัญหาอยู่หลายประการ สามารถสรุปได้ดังนี้

ประการแรก คือ ปัญหาบทนิยามคำว่า “คนต่างด้าว” ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติคำนิยาม “คนต่างด้าว” ไว้ดังนี้

- (1) บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย
- (2) นิติบุคคลซึ่งไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย
- (3) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย และมีลักษณะดังต่อไปนี้
- (ก) นิติบุคคลซึ่งมีหุ้นอันเป็นทุนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นถือ โดยบุคคลตาม (1) หรือ (2) หรือ นิติบุคคลซึ่งมีบุคคลตาม (1) หรือ (2) ลงทุนมีมูลค่าตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น
- (ข) ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือ ห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียน ซึ่งหุ้นส่วนผู้จัดการหรือผู้จัดการเป็นบุคคลตาม(1)

(4) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย ซึ่งมีหุ้นอันเป็นทุนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นถือ โดยบุคคลตาม (1) (2) หรือ (3) หรือ บุคคลตาม (1) (2) หรือ (3) ลงทุนมีมูลค่าตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น

เนื่องจาก บทนิยามคนต่างด้าวตาม ‘หุ้นอันเป็นทุนจดทะเบียน’ โดยไม่ได้พิจารณาทุนของคนต่างด้าวในนิติบุคคลอื่นที่ร่วมลงทุนในบริษัทนั้นๆ จึงไม่ได้สะท้อนสภาพ ‘ความเป็นเจ้าของ’ ที่แท้จริง เนื่องจากมิได้พิจารณาถึงที่มาของทุน หรืออำนาจในการบริหารจัดการนิติบุคคลนั้นๆ ส่งผลให้ในทางปฏิบัติ

ด้านการค้าบริการของคนต่างด้าว, p.4 [online], Available URL:

<https://repository.nida.ac.th/server/api/core/bitstreams/aa266328-0e4d-4fc8-a6d0-60f2eb619c1e/content>, 2561.

⁹THAIRATHMoney, กรมพัฒนาฯ แจง ต่างด้าวจะขายอาหาร เครื่องดื่มในไทยต้องได้รับอนุญาตก่อน [online], Available URL: https://www.thairath.co.th/money/economics/thailand_econ/2604436, 2566 (มกราคม, 16).

¹⁰DSIกรมสอบสวนคดีพิเศษ, DSI ส่งสำนวนคดีพิเศษ กรณี นอมินีคนไทยถือหุ้นแทนคนต่างด้าว ให้พนักงานอัยการ สำนักงานคดีพิเศษ [online], Available URL:

<https://www.dsi.go.th/en/Detail/79f474186a016cf54c076846467797f3>, 2566 (มิถุนายน, 7).

พบว่ามีคนต่างด้าวเข้ามาในประเทศไทยในฐานะนักธุรกิจ นักท่องเที่ยว นักศึกษาและอื่นๆอีกหลายรูปแบบ ได้อาศัยตัวแทนผู้มีสัญชาติไทยอำพรางเพื่อหลีกเลี่ยงกฎหมายด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทย เช่น ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจร้านอาหาร และธุรกิจท่องเที่ยว เป็นต้น โดยดำเนินการทำธุรกรรมอำพรางผ่านตัวแทนอำพรางผู้มีสัญชาติไทย หรือที่เรียกว่า “นอมินี” ผ่านคู่สมรสคนไทย โดยให้คู่สมรสผู้มีสัญชาติไทยถือครองธุรกิจสินทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์แทน แต่สิทธิการใช้ประโยชน์ในที่ดินยังคงเป็นของคนต่างด้าว หรือ ดำเนินการผ่านนอมินีบริษัท โดยให้คนไทยทำการจดทะเบียนและมีหลักฐานทางทะเบียนเป็นนิติบุคคลสัญชาติไทย แต่ในทางปฏิบัติแม้คนไทยถือหุ้นเกินกึ่งหนึ่งก็ตาม แต่อำนาจในการควบคุม การบริหารจัดการยังเป็นของคนต่างด้าว ดังนั้น บทนิยามคำว่า “คนต่างด้าว” ตามมาตรา 4 จึงยังไม่ชัดเจนและไม่รัดกุมเพียงพอ ทำให้คนต่างด้าวอาศัยช่องว่างของกฎหมายฉบับนี้ หลีกเลี่ยงกฎหมายด้วยวิธีการต่างๆ ทำให้นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย ซึ่งมีคนต่างด้าวถือหุ้นน้อยกว่าคนไทย แต่มีอำนาจควบคุมกิจการ หรือ มีอำนาจจัดการมากกว่าผู้ถือหุ้นคนไทย ทำให้นักลงทุนต่างด้าวสามารถครอบครองหรือทำกิจการหวงห้ามได้

ประการที่สอง ปัญหาการกำหนดประเภทธุรกิจตาม “บัญชีสาม” ตาม (21) “การทำธุรกิจบริการอื่น ยกเว้นธุรกิจบริการที่กำหนดในกฎกระทรวง” ตามบัญชีแนบท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 นั้น ภายได้ มาตรา 8 (3) ได้บัญญัติห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่คนไทยยังไม่มี ความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีสาม ท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ซึ่งพบประเด็นปัญหา 2 ประการ กล่าวคือ ปัญหาประการที่ 1) การกำหนดรายการประเภทธุรกิจบริการอื่น ที่ได้รับความคุ้มครองแบบ ‘ครอบคลุมจนกว้างเกินไป’ จึงขาดความชัดเจน ว่าได้แก่ ธุรกิจบริการประเภทใดบ้าง ดังกล่าว พบความยุ่งยากเพราะต้องขออนุญาต ทำให้คนต่างด้าวจำนวนมากอำพรางตนเข้ามาประกอบธุรกิจในฐานะนิติบุคคลไทย ทั้งอย่างถูกกฎหมาย ด้วยการถือหุ้นทางอ้อม และอย่างผิดกฎหมาย ด้วยการถือหุ้นผ่านบุคคลหรือนิติบุคคลไทย (nominee) และ ปัญหาประการที่ 2) การกำหนดประเภทธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว เป็นการปิดกั้นการลงทุนโดยตรงในภาคบริการจากต่างประเทศ ซึ่งไม่สอดคล้องกับทั้งแนวโน้มการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ และโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากประเทศไทยต้องการการลงทุนจากต่างประเทศในภาคบริการ แต่กลับไม่วางแผนให้ชัดเจนเพื่อเปิดเสรีภาคบริการ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของภาคบริการผ่านเงินลงทุนและเทคโนโลยีจากต่างประเทศ และเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันในสาขาของภาคบริการของผู้ประกอบการคนไทย

ประการที่สาม ปัญหาการพิจารณาบทบทวนประเภทธุรกิจตามบัญชีแนบท้าย พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ตามมาตรา 9 พบว่า ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่งกำหนดให้การปรับปรุงหรือ แก้ไขธุรกิจตามบัญชีท้ายฯ ต้องดำเนินการ ดังนี้

- (1) ธุรกิจตามบัญชีหนึ่งและธุรกิจตามบัญชีสอง หมวด 1 ให้ทำเป็นพระราชบัญญัติ

(2) ธุรกิจตามบัญชีสองหมวด 2 และหมวด 3 และ ธุรกิจ ตามบัญชีสาม (1) - (20)ให้ทำเป็นพระราชกฤษฎีกา

(3) ธุรกิจตามบัญชีสาม (21) ให้ทำเป็นกฎกระทรวง

ส่วนมาตรา 9 วรรคสอง ได้บัญญัติให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนประเภทธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติอย่างน้อยครั้งหนึ่งในทุกกรอบระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้วทำความเห็นเสนอรัฐมนตรี

แต่ปัจจุบันพบว่า ประเภทธุรกิจตามบัญชีแนบท้าย พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 มีผลใช้บังคับเป็นระยะเวลานานกว่า 24 ปีแล้ว แต่ไม่ปรากฏว่ามีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขรายการประเภทธุรกิจในบัญชีแนบท้าย แต่อย่างใด ส่วน การทบทวนประเภทธุรกิจ ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ ได้จัดทำรายงานเป็นประจำทุกปี ซึ่งจากการทบทวนของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว รัฐมนตรีได้ออกกฎกระทรวง กำหนดธุรกิจบริการที่ไม่ต้องขออนุญาตในการประกอบธุรกิจของคนต่าง ดังนี้ ครั้งที่ 1 เมื่อปี พ.ศ.2556 ออกกฎกระทรวงกำหนดธุรกิจบริการที่ไม่ต้องขออนุญาตในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2556 ครั้งที่ 2 เมื่อปี พ.ศ.2559 ออกกฎกระทรวง กำหนดธุรกิจบริการที่ไม่ต้องขออนุญาตในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ครั้งที่ 3 ปีพ.ศ.2560 ออกกฎกระทรวง กำหนดธุรกิจบริการที่ไม่ต้องขออนุญาตในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 และครั้งที่ 4 เมื่อปี พ.ศ. 2562 ออกกฎกระทรวง กำหนดธุรกิจบริการที่ไม่ต้องขออนุญาตในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 แต่ต่อมา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2563-2565 ก็ยังไม่ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขรายการประเภทธุรกิจในบัญชีแนบท้ายให้เป็นปัจจุบัน จากเหตุผลดังกล่าวนี้ กฎหมายฉบับนี้จึงยังคงล้าสมัย เนื่องจากยังไม่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ที่มุ่งส่งเสริมนวัตกรรม การวิจัยและพัฒนา และการสร้างมูลค่าเพิ่มในภาคการผลิตและบริการ เพื่อการสร้างความเข้มแข็งมากขึ้นในการลงทุน โดยการลงทุนในภาคการผลิตและบริการนี้ไม่เพียงช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเท่านั้น แต่ยังช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจด้วยและการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ซึ่งธุรกิจภาคบริการมีแนวโน้มที่จะช่วยลดความยากจนในภาพรวมของประเทศไทยได้¹¹

ประการที่สี่ ปัญหาอำนาจการควบคุมและตรวจสอบการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 30 ได้บัญญัติให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังนี้

(1) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริง รวมทั้งให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่มีความจำเป็นต่อการตรวจสอบข้อเท็จจริง

¹¹RESEARCH BRIEF Localizing x Partnership, การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ส่งผลให้ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ในแต่ละภาคของไทยเพิ่มขึ้นหรือลดลงมากกว่ากัน [online], Available URL: <https://www.sdgmove.com/2023/02/21/effects-fdi-on-income-inequality-thailand/>, 2566 (เมษายน, 11).

(2) เข้าไปในสถานที่ที่คนต่างด้าวประกอบธุรกิจในช่วงเวลาทำการเพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ โดยต้องได้รับความเห็นชอบเป็นหนังสือจากอธิบดีก่อน เว้นแต่กรณีมีเหตุฉุกเฉินจำเป็นอย่างยิ่ง ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกตรวจสอบเอกสารหรือหลักฐานใดๆ ที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากบุคคลที่อยู่ในสถานที่ดังกล่าวได้

จากบทบัญญัติดังกล่าว พบปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ 3 ประการ กล่าวคือ

ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ ประการที่ 1) ไม่มีการระบุเอกสารหรือหลักฐานที่มีความจำเป็นต่อการตรวจสอบข้อเท็จจริง ตามมาตรา 30(1) ให้ชัดเจนว่าเอกสารหรือหลักฐานประกอบด้วยเอกสารหรือหลักฐานใดบ้าง และพบว่า คำสั่งดังกล่าวนี้ยังไม่ครอบคลุมถึงการเรียกเอกสารหลักฐานในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงการเพิ่มทุนของชาวต่างชาติในภายหลังการจดทะเบียน

ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ ประการที่ 2) นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องได้รับความเห็นชอบเป็นหนังสือจากอธิบดีก่อน จึงจะเข้าไปในสถานที่ที่คนต่างด้าวประกอบธุรกิจในช่วงเวลาทำการได้ และในกรณีมีเหตุฉุกเฉินจำเป็นอย่างยิ่งจึงมีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกตรวจสอบเอกสารหรือหลักฐานใดๆ จากบุคคลที่อยู่ในสถานที่ดังกล่าวได้ ตามมาตรา 30(2) และ

ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ ประการที่ 3) นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อเข้าไปในสถานที่ที่คนต่างด้าวประกอบธุรกิจไม่มีอำนาจตรวจค้นได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและต้องไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการข่มขู่ ตามมาตรา 30(2) วรรคสอง

จากประเด็นปัญหาดังกล่าว จากรายงานประจำปี พ.ศ.2565 ของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ได้รายงานผลการตรวจสอบการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พบว่า มีผู้รับอนุญาตที่ประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ครบ 1 ปี ไม่ให้ความร่วมมือชี้แจงข้อเท็จจริงและไม่ส่งเอกสารหลักฐาน ให้ตรวจสอบ ซึ่งเข้าข่าย เป็นความผิดฐานฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือหนังสือเรียกให้ชี้แจงข้อเท็จจริง ตามมาตรา 30 (1) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ซึ่งสาเหตุที่ไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควรเกิดจาก 1) ความไม่ชัดเจนเรื่องเอกสารหรือหลักฐานที่มีความจำเป็นต่อการตรวจสอบข้อเท็จจริงที่ต้องนำส่งว่าประกอบด้วยเอกสารหรือหลักฐานอะไรบ้างรวมถึงระยะเวลาการนำส่งเอกสารหรือหลักฐาน 2) อำนาจการควบคุมและตรวจสอบของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ถูกจำกัดอำนาจหรือให้อำนาจที่น้อยเกินไป 3) บทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน คือ โทษปรับไม่เกินห้าพันบาท ตามมาตรา 40 ที่ต่ำเกินไป จึงทำให้ผู้ประกอบการที่เป็นคนต่างด้าวไม่เกิดความเกรงกลัวต่อบทลงโทษดังกล่าว

ดังนั้นแล้ว เพื่อให้การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมและให้เกิดความเป็นธรรมกับนักลงทุนคนต่างด้าวและนักลงทุนคนไทย มากที่สุด ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะ ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ในประเด็นปัญหา ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาบทนิยามคำว่า “คนต่างด้าว” ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ผู้ศึกษาเห็นว่า กฎหมายดังกล่าว ในบทนิยามคนต่างด้าว ที่ให้พิจารณาเพียงสัดส่วนการถือหุ้นของคน

ต่างด้าว อันเป็นประเด็นปัญหาของความไม่ชัดเจนและไม่ครอบคลุมเรื่องอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการนิติบุคคลของคนต่างด้าวที่เพียงพอ จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

เดิม มาตรา 4 กำหนดว่า “คนต่างด้าว หมายความว่า

- (1) บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย
- (2) นิติบุคคลซึ่งไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย
- (3) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย และมีลักษณะดังต่อไปนี้

(ก) นิติบุคคลซึ่งมีหุ้นอันเป็นทุนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นถือ โดยบุคคลตาม

(1) หรือ (2) หรือ นิติบุคคลซึ่งมีบุคคลตาม (1) หรือ (2) ลงทุนมีมูลค่าตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น

(ข) ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือ ห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียน ซึ่งหุ้นส่วนผู้จัดการ หรือผู้จัดการเป็นบุคคลตาม (1)

(4) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย ซึ่งมีหุ้นอันเป็นทุนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นถือ โดยบุคคลตาม (1) (2) หรือ (3) หรือ บุคคลตาม (1) (2) หรือ (3) ลงทุนมีมูลค่าตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น”¹²

ขอเสนอแนะให้เพิ่มเติมเป็น มาตรา 4 กำหนดว่า “คนต่างด้าว หมายความว่า

- (1) บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย
- (2) นิติบุคคลซึ่งไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย
- (3) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทยและมีลักษณะดังต่อไปนี้

(ก) นิติบุคคลซึ่งมีหุ้นอันเป็นทุนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นถือ โดยบุคคลตาม

(1) หรือ (2) หรือ นิติบุคคลซึ่งมีบุคคล (1) หรือ (2) ลงทุนมีมูลค่าตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น หรือ นิติบุคคลซึ่งมีบุคคลตาม (1) หรือ (2) มีอำนาจบริหารงานตามกฎหมายหรือตามข้อบังคับของนิติบุคคล หรือ ตามข้อตกลงเกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของจำนวนคะแนนเสียงที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของนิติบุคคลนั้น หรือ มีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนกรรมการของบริษัทตั้งแต่กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีทั้งหมดของบริษัท หรือ ข้อตกลงเกี่ยวกับสิทธิการลงมติที่ประชุมของบริษัทที่กำหนดให้การลงมติที่ประชุมจะต้องปราศจากคะแนนเสียงคัดค้านจากผู้ถือหุ้นข้างน้อย

(ข) ห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียนซึ่งหุ้นส่วนผู้จัดการ หรือผู้จัดการเป็นบุคคลตาม (1)

(ค) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย ซึ่งมีหุ้นอันเป็นทุนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นถือ โดยบุคคลตาม (1) (2) หรือ (3) หรือ นิติบุคคลซึ่งมีบุคคล ตาม (1) (2) หรือ (3) ลงทุนมีมูลค่าตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น หรือ นิติบุคคลซึ่งมีบุคคลตาม (1) หรือ (2) มีอำนาจ

¹²พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 มาตรา 4.

บริหารงานตามกฎหมายหรือตามข้อบังคับ ของนิติบุคคล หรือ ตามข้อตกลงเกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนน ตั้งแต่กึ่งหนึ่งของจำนวนคะแนนเสียงที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของนิติบุคคลนั้น หรือ มีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนกรรมการของบริษัทตั้งแต่กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีทั้งหมดของบริษัท หรือ ข้อตกลงเกี่ยวกับสิทธิการลงมติที่ประชุมของบริษัทที่กำหนดให้การลงมติที่ประชุมจะต้องปราศจากคะแนนเสียงคัดค้านจากผู้ถือหุ้นข้างน้อย”

2. ปัญหาการกำหนดประเภทธุรกิจ “บัญชีสาม” ตาม (21) “การทำธุรกิจบริการอื่น ยกเว้นธุรกิจบริการที่กำหนดในกฎกระทรวง” ตามบัญชีแนบท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ผู้ศึกษาเห็นว่า กฎหมายได้บัญญัติประเภทธุรกิจบริการอื่น ที่ขาดความชัดเจนว่า ได้แก่ ธุรกิจบริการประเภทใดบ้าง รวมทั้งยังไม่ครอบคลุมประเภทธุรกิจบริการอื่นที่มีการเกิดขึ้นอย่างหลากหลายประเภทธุรกิจในปัจจุบัน และการบัญญัติประเภทธุรกิจบริการที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว ตามมาตรา 8(3) ถือเป็นการปิดกั้นการลงทุนโดยตรงในภาคบริการจากต่างประเทศ ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวโน้มการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

เดิม บัญชีสาม กำหนดว่า “ท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 บัญชีสาม กำหนดว่า “ธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว ข้อ (21) “การทำธุรกิจบริการอื่น ยกเว้นธุรกิจบริการที่กำหนดในกฎกระทรวง”

ขอเสนอแนะให้เพิ่มเติมเป็น บัญชีสาม กำหนดว่า

“ท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 บัญชีสาม ดังนี้

ข้อ (21) การทำธุรกิจบริการอื่น ยกเว้นธุรกิจบริการที่กำหนดในกฎกระทรวง” คือ ธุรกิจดังต่อไปนี้

- (1) การทำกิจการโรงรับจำนำ
- (2) การทำกิจการคลังสินค้า
- (3) การทำกิจการโรงเรียน
- (4) การทำกิจการโรงแรม
- (5) การทำกิจการโรงพยาบาล และกิจการการแพทย์สมัยใหม่
- (ก) ธุรกิจให้บริการด้านสุขภาพ
- (6) บริการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บริการกำจัดขยะอุตสาหกรรมที่เป็นพิษ และบริการบำบัดน้ำเสียของภาคอุตสาหกรรม
- (7) การทำกิจการโลจิสติกส์
- (ก) Drone: อากาศยานไร้คนขับที่ควบคุมได้จากระยะไกล
- (8) การทำกิจการ E-Commerce
- (9) การทำกิจการด้านเทคโนโลยี
- (ก) การจัดทำเว็บไซต์ หรือ ดิจิทัลแพลตฟอร์ม หรือ แอปพลิเคชัน

(ข) การทำกิจการให้บริการ Blockchain: เทคโนโลยีด้านการบันทึกข้อมูลที่มีระบบการเชื่อมโยงภายในเครือข่ายเพื่อรองรับธุรกรรมที่เน้นความปลอดภัยสูง

(ค) โปรแกรมควบคุมสต็อกสินค้า และระบบขายสินค้าออนไลน์ ที่ช่วยบริหารจัดการสินค้าและการขายของได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(10) การทำกิจการเกี่ยวกับความงามและการดูแลตัวเอง เช่น ธุรกิจสปา นวดแผนไทย

(11) การทำกิจการดูแลผู้สูงอายุ

(12) การทำกิจการการจัดงานเลี้ยงและการประชุม

(13) การทำกิจการ Event เช่น การจัดแสดงสินค้า การจัดคอนเสิร์ต ฯ

(14) การทำกิจการที่ปรึกษาและเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้พลังงานแสงอาทิตย์หรือโซลาร์เซลล์ รวมถึงการใช้งานรถยนต์ไฟฟ้า จักรยานไฟฟ้า หรือยานยนต์ไฟฟ้าต่างๆ

(15) การทำกิจการการผลิตคอนเทนต์ขึ้น เช่น การเป็นอินฟลูเอนเซอร์ที่มีหน้าที่ในการรีวิวสิ่งต่างๆ เช่น สกินแคร์ เครื่องสำอาง อาหาร หรือสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ

(16) การทำกิจการธุรกิจบันเทิงตอนกลางคืน

(17) การทำกิจการเกี่ยวกับความเชื่อ เช่น การมูเตลู การดูดวง หรือการบูชาสิ่ง

ศักดิ์สิทธิ์

(18) การทำกิจการสื่อบันเทิง เช่น การทำภาพยนตร์ ละคร

(19) การทำกิจการเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง”

เดิม มาตรา 8 (3) กำหนดว่า “ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีสาม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการ”¹³

ขอเสนอแนะให้เพิ่มเติมเป็น มาตรา 8 (3) กำหนดว่า

“ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีสาม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

กรณีประเภทกิจการที่คนไทยมีความสามารถในการแข่งขันได้ระดับหนึ่งตามบัญชีสาม ให้คนต่างด้าวทำรายงานการลงทุนที่แสดงรายละเอียดของโครงสร้างการถือหุ้น แหล่งที่มาของเงินทุน และสิทธิอำนาจบริหารจัดการในบริษัท เสนอต่อคณะกรรมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเพื่อให้เห็นชอบก่อนประกอบกิจการดังกล่าวในประเทศไทย

สำหรับการกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างด้าวตามบัญชีสาม ต้องสอดคล้องและเหมาะสมกับระดับของการสงวนไว้เพื่อการแข่งขันของคนไทย”

¹³พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 มาตรา 8.

และเพิ่มเติมกฎกระทรวง ดังนี้

“ กฎกระทรวง กำหนดธุรกิจบริการที่ไม่ต้องขออนุญาตในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว (ฉบับที่) พ.ศ. ได้แก่

(1) ซ่อมบำรุงเครื่องจักร ได้แก่ บริการซ่อมบำรุงรถไฟฟ้า บริการซ่อมบำรุงเรือ และบริการติดตั้งและซ่อมบำรุงเครื่องจักรขนาดใหญ่”

3. ปัญหาการพิจารณาทบทวนประเภทธุรกิจตามบัญชีแนบท้าย พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ผู้ศึกษาเห็นว่า กฎหมายดังกล่าว มีผลใช้บังคับเป็นระยะเวลานานกว่า 24 ปีแล้ว แต่ไม่ปรากฏว่า มีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขรายการประเภทธุรกิจในบัญชีแนบท้ายให้เป็นปัจจุบัน และไม่ครอบคลุมกับประเภทธุรกิจภาคบริการที่เกิดขึ้นอย่างหลากหลายเช่นในปัจจุบัน ทำให้กฎหมายฉบับนี้ยังคงล้าสมัยและไม่สอดคล้องกับการประกอบธุรกิจภายใต้สถานการณ์ของโลกในปัจจุบันที่เกิดการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

เดิม มาตรา 9 วรรคแรก กำหนดว่า “ การปรับปรุงหรือแก้ไขประเภทธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ให้ทำเป็นพระราชกฤษฎีกา เว้นแต่ธุรกิจตามบัญชีหนึ่งหรือตามบัญชีสอง หมวด 1 ให้ทำเป็นพระราชบัญญัติ”¹⁴

และ มาตรา 9 วรรคสอง กำหนดว่า “ ให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนประเภทธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ อย่างน้อยครั้งหนึ่งในทุกกรอบระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้วทำความเห็นเสนอรัฐมนตรี”¹⁵

ขอเสนอแนะให้เพิ่มเติมเป็น มาตรา 9 วรรคแรก กำหนดว่า “ การปรับปรุงหรือแก้ไขประเภทธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ให้ทำเป็นพระราชกำหนด”

และมาตรา 9 วรรคสอง กำหนดว่า “ ให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนประเภทธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ อย่างน้อยสองครั้งในทุกกรอบระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้วทำความเห็นเสนอรัฐมนตรี”

4. ปัญหาอำนาจการควบคุมและตรวจสอบการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ผู้ศึกษาเห็นว่า กฎหมายดังกล่าว เกิดความไม่ชัดเจนเรื่องเอกสารหรือหลักฐานที่ต้องนำส่งตามที่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้มีคำสั่งเรียกและอำนาจการควบคุมและตรวจสอบของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ได้ถูกจำกัดอำนาจหรือให้มีอำนาจที่น้อยเกินไป จึงทำให้คนต่างด้าวฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรา 30 และกรณีที่ฝ่าฝืน กฎหมายได้กำหนดบทลงโทษที่ต่ำเกินไปตามมาตรา 40 จึงทำให้คนต่างด้าวไม่เกรงกลัวต่อบทลงโทษและไม่ให้ความร่วมมือหรือฝ่าฝืนคำสั่งของนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

¹⁴พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 มาตรา 9 วรรคแรก.

¹⁵พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 มาตรา 9 วรรคสอง.

เดิม ตามมาตรา 30 กำหนดว่า “ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ

(1) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริง รวมทั้งให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่มีความจำเป็นต่อการตรวจสอบข้อเท็จจริง

(2) เข้าไปในสถานที่ที่คนต่างด้าวประกอบธุรกิจในช่วงเวลาทำการเพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ โดยต้องได้รับความเห็นชอบเป็นหนังสือจากอธิบดีก่อน เว้นแต่กรณีมีเหตุฉุกเฉินจำเป็นอย่างยิ่ง ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกตรวจสอบเอกสารหรือหลักฐานใดๆ ที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากบุคคลที่อยู่ในสถานที่ดังกล่าวได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (2) ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่อำนวยความสะดวกแก่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการข่มขู่หรือเป็นการตรวจค้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและต้องมีหนังสือบอกกล่าวแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันทำการ เว้นแต่กรณีมีเหตุฉุกเฉินจำเป็นอย่างยิ่ง และเมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติหน้าที่แล้ว ให้รายงานรัฐมนตรีทราบผลการปฏิบัติหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรโดยเร็ว”¹⁶

ขอเสนอแนะให้เพิ่มเติมเป็น มาตรา 30 กำหนดว่า

“เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังนี้

(1) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริง รวมทั้งให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่มีความจำเป็นต่อการตรวจสอบข้อเท็จจริง ได้แก่ รายละเอียดของโครงการก่อสร้างถือหุ้น แพลตฟอร์มของเงินทุน สิทธิอำนาจบริหารจัดการในบริษัท บัญชี เอกสาร หรือหลักฐานใดๆ อื่นที่เกี่ยวข้อง

(2) เข้าไปในสถานที่ที่คนต่างด้าวประกอบธุรกิจในช่วงเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ โดยต้องได้รับความเห็นชอบเป็นหนังสือจากอธิบดีก่อน เว้นแต่กรณีมีเหตุฉุกเฉินจำเป็นอย่างยิ่ง เช่น กรณีพบการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกตรวจสอบเอกสารหรือหลักฐานใดๆ ที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากบุคคลที่อยู่ในสถานที่ดังกล่าวได้ รวมถึงมีอำนาจเรียกเอกสารที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานหรือบุคคลที่ครอบครองเอกสารหรือหลักฐานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด

(3) เข้าไปในเคสสถาน สถานที่ หรือยานพาหนะใดๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการซุกซ่อนหรือเก็บรักษาทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน เพื่อตรวจค้นหรือเพื่อประโยชน์ในการติดตาม ตรวจสอบ หรือยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐาน เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเน้นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ ทรัพย์สินหรือพยานหลักฐานดังกล่าวนี้จะถูกยกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนสภาพไปจากเดิม”

¹⁶พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 มาตรา 30.

เดิม มาตรา 40 กำหนดว่า “ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือหนังสือเรียกของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือไม่ยอมให้ข้อเท็จจริง หรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐาน เมื่อนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่สอบถามหรือเรียกตรวจสอบหรือไม่ให้ความสะดวกแก่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 30 โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท¹⁷

ขอเสนอแนะให้เพิ่มเติมเป็น มาตรา 40 กำหนดว่า “ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือหนังสือเรียกของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือไม่ยอมให้ข้อเท็จจริง หรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐาน เมื่อนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่สอบถามหรือเรียกตรวจสอบหรือไม่ให้ความสะดวกแก่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 30 (1) และ (2) โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ให้ความสะดวกแก่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 30 (3) ในการเข้าไปในเคหสถาน สถานที่ หรือยานพาหนะเพื่อตรวจค้นหรือหาพยานหลักฐานหรือยึดย้าย ชุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนสภาพไปจากเดิม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

เอกสารอ้างอิง

กรมการค้าต่างประเทศ. คู่มือการใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้าภายใต้ความตกลงอาเซียน –

จีน [online]. Available URL:

[https://fta.dft.go.th/LinkClick.aspx?](https://fta.dft.go.th/LinkClick.aspx?fileticket=cKV04nlz_7o%3D&tabid=63&mid=385,2554)

[fileticket=cKV04nlz_7o%3D&tabid=63&mid=385,2554.](https://fta.dft.go.th/LinkClick.aspx?fileticket=cKV04nlz_7o%3D&tabid=63&mid=385,2554)

กรมการค้าต่างประเทศ. จีนปรับลดข้อจำกัดและข้อห้ามการลงทุนจากต่างประเทศในจีน ปี

2565 [online]. Available URL: [https://www.dft.go.th/th-](https://www.dft.go.th/th-th/NewsList/News-DFT/Description-News-DFT/ArticleId/21415/21415)

[th/NewsList/News-DFT/Description-News-DFT/ArticleId/21415/21415](https://www.dft.go.th/th-th/NewsList/News-DFT/Description-News-DFT/ArticleId/21415/21415), 2565.

กองกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. UNCITRAL กับการสร้างกฎเกณฑ์การค้าระหว่างประเทศ

ให้เป็นเอกภาพ [online]. Available URL: <http://web.krisdika.go.th/data/news/news12253.pdf>,

2560.

กองนิติการ กรมการจัดหางาน. การจัดการความรู้เรื่องแนวทางการพิจารณากรณี ผู้แทนนิติ

บุคคลต่างด้าว ซึ่งไม่ต้องขอรับใบอนุญาตทำงาน [online]. Available URL:

https://www.doe.go.th/prd/download/update_view_count_banner/6262, 2561.

กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 11692/2557 [online]. Available URL:

¹⁷พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 มาตรา 40.

<https://deka.in.th/view-571546.html>.

กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 14979/2558 [online]. Available URL:

<https://www.sec.or.th/TH/Documents/LawsandRegulations/judgement/%E0%B8%A8%E0%B8%B2%E0%B8%A5%E0%B8%A2%E0%B8%B8%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%98%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%A1%20-%20%E0%B8%84%E0%B8%B3%E0%B8%9E%E0%B8%B4%E0%B8%9E%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%B2%E0%B8%A8%E0%B8%B2%E0%B8%A5%E0%B8%8E%E0%B8%B5%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%20-%2015-2558.doc>.

กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2252/2560 [online]. Available URL:

<https://thaideka.com/deka/2252-2560.html>.

เกรียงศักดิ์ พินทุศรี. ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการประกอบธุรกิจและพำนักร

อาศัยของคนต่างด้าวในประเทศไทย [online]. Available URL:

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pacific/article/download/263316/177426/1004081>, 2565.

กฤษฎา สุวรรณระกูล. ISDS รักนะ นักลงทุน การคุ้มครองการลงทุนและการระงับข้อ

พิพาทระหว่างรัฐและเอกชน [online]. Available URL:

http://www.ftawatch.org/sites/default/files/documents/2016_ISDSBOOK.pdf, 2553.

คณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว. รายงานประจำปี พ.ศ. 2565 การประกอบ

ธุรกิจของคนต่างด้าวภายใต้พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่าง

ด้าว พ.ศ. 2542 [online]. Available URL: [https://www2.dbd.go.th/data-](https://www2.dbd.go.th/data-storage/attachment/0ba39ac551044fb285d269a6d.pdf)

[storage/attachment/0ba39ac551044fb285d269a6d.pdf](https://www2.dbd.go.th/data-storage/attachment/0ba39ac551044fb285d269a6d.pdf), 2565.

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค โภค วุฒิสภา. เรื่อง “การ

ประกอบธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” [online]. Available URL:

<https://www.senate.go.th/assets/portals/133/fileups/168/files/%E0%B8%AA%E0%B8%A3%E0%B8%B8%E0%B8%9B%E0%B8%9C%E0%B8%A5%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B9%84%E0%B8%9B%E0%B9%84%E0%B8%AB%E0%B8%99.pdf>, 2563.

คลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติ. คำสั่งสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางที่

102/2549 [online]. Available URL:

<https://dl.parliament.go.th/handle/20.500.13072/217053>.

จุฬารัตน์ พรหมที. บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีของการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว [online].

Available URL:

[http://www.dspace.spu.ac.th/bitstream/123456789/7840/6/%E0%B8%](http://www.dspace.spu.ac.th/bitstream/123456789/7840/6/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%202.pdf)

[9A%E0%B8%97%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%202.pdf](http://www.dspace.spu.ac.th/bitstream/123456789/7840/6/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%202.pdf).

ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 [online]. Available

URL:

[https://ict.moph.go.th/upload_file/others/%E0%B8%A2%E0%B8%B8%](https://ict.moph.go.th/upload_file/others/%E0%B8%A2%E0%B8%B8%E0%B8%97%E0%B8%98%E0%B8%A8%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%B4%2020%20%E0%B8%9B%E0%B8%B5-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%88%E0%B8%B2.PDF)

[E0%B8%97%E0%B8%98%E0%B8%A8%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%B4%2020%20%E0%B8%9B%E0%B8%B5-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%88%E0%B8%B2.PDF](https://ict.moph.go.th/upload_file/others/%E0%B8%A2%E0%B8%B8%E0%B8%97%E0%B8%98%E0%B8%A8%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%B4%2020%20%E0%B8%9B%E0%B8%B5-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%88%E0%B8%B2.PDF), 2561.

[AA%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%B4%2020%20%E0%B8%9B%E0%B8%B5-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%88%E0%B8%B2.PDF](https://ict.moph.go.th/upload_file/others/%E0%B8%A2%E0%B8%B8%E0%B8%97%E0%B8%98%E0%B8%A8%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%B4%2020%20%E0%B8%9B%E0%B8%B5-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%88%E0%B8%B2.PDF), 2561.

[B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%B4%2020%20%E0%B8%9B%E0%B8%B5-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%88%E0%B8%B2.PDF](https://ict.moph.go.th/upload_file/others/%E0%B8%A2%E0%B8%B8%E0%B8%97%E0%B8%98%E0%B8%A8%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%B4%2020%20%E0%B8%9B%E0%B8%B5-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%88%E0%B8%B2.PDF), 2561.

[B8%B5-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%88%E0%B8%B2.PDF](https://ict.moph.go.th/upload_file/others/%E0%B8%A2%E0%B8%B8%E0%B8%97%E0%B8%98%E0%B8%A8%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%B4%2020%20%E0%B8%9B%E0%B8%B5-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%88%E0%B8%B2.PDF), 2561.

[B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%88%E0%B8%B2.PDF](https://ict.moph.go.th/upload_file/others/%E0%B8%A2%E0%B8%B8%E0%B8%97%E0%B8%98%E0%B8%A8%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%B4%2020%20%E0%B8%9B%E0%B8%B5-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%88%E0%B8%B2.PDF), 2561.

ธนา เบญจาพิกุล. ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการทำกิจการบริการทางกฎหมายของคนต่าง

ด้าว [online]. Available URL: <https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/156333>,

2545.

น้ำผึ้ง ทศนัยพิทักษ์กุล. การลงทุนพัฒนา ‘พลังงาน’ ที่ยั่งยืน [online]. Available URL:

<https://www.itd.or.th/itd-data-center/article-46/>, 2566.

นันทิยะ มหาเทียน. ผลกระทบของการแก้ไขพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่าง

ด้าว พ.ศ.2542 Impact of The Amendment on Foreign Business act

1999 [online]. Available URL:

http://dspace.bu.ac.th/bitstream/123456789/909/1/nantiya_maha.pdf, 2550.

นัทชา โสล์มควิสต์. การแสวงหาประโยชน์จากช่องว่างของกฎหมายเพื่อการถือครองที่ดิน

ของคนต่างด้าวในจังหวัดภูเก็ต [online]. Available URL:

<http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/>

[2015/TU_2015_5764030291_4931_3670.pdf](http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/), 2558.

ปฏิภาณ นิลศิริ. มาตรฐานความคุ้มครองและความมั่นคงอย่างเต็มที่ ในสนธิสัญญา

ทวิภาคีด้วยการส่งเสริมการลงทุน (BITs): ขอบเขตพันธกรณีและสมดุล

ของภาระและผลประโยชน์ระหว่างรัฐและนักลงทุนต่างชาติ [online].

Available URL:

<http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/>

2016/TU_2016_5701032681_6312_5258.pdf, 2559.

ประพจน์ ศกุลรัตน์เมธี. ฐานะทางกฎหมายของชาวจีนโพ้นทะเลในไทย [online]. Available

URL: <http://www.library.polsci.chula.ac.th/dl/>

d97b1adba51ccd824a7e23d7e46fb834, 2518.

ฝ่ายกฎหมายการค้าระหว่างประเทศและทรัพย์สินทางปัญญา กองกฎหมายการพาณิชย์และ

อุตสาหกรรม. การศึกษากฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

ของประเทศไทยและประเทศเวียดนาม [online].

Available URL: <https://www.krisdika.go.th/data/ebook/02.pdf>, 2564.

พาววิทย์ ชื่นสุวรรณกุล. การควบคุมการลงทุนของต่างชาติในบริษัทด้านเทคโนโลยีของ

สหรัฐอเมริกา [online]. Available URL: [https://www.dtn.go.th/th/file/get/file/](https://www.dtn.go.th/th/file/get/file/1.20220509d41d8cd98f00b204e9800998ecf8427e091007.pdf)

1.20220509d41d8cd98f00b204e9800998ecf8427e091007.pdf.

พิพัฒน์ ไทยอารี. พระมหากษัตริย์สุโขทัยกับการดูแลกิจกรรมทางเศรษฐกิจ:บริบทของ

รัฐวิสาหกิจไทยในอดีต [online]. Available URL:

<http://www.library.polsci.chula.ac.th/dl/52228dc33de3b23b4a84ff519bflaed8>, 2548.

ไทยรัฐออนไลน์. ชำแหละการฟอกเงิน ผ่านจุดอ่อนระบบราชการไทย [online]. Available

URL: <https://www.thairath.co.th/scoop/interview/2607453>, 2566.

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. แผนบริหารการสอนประจำปี 1 – YRU Profile [online].

Available URL: [https://profile.yru.ac.th/storage/academic-](https://profile.yru.ac.th/storage/academic-documents/June2020/3IpJ3CHDikjW25w2Agar.pdf)

[documents/June2020/3IpJ3CHDikjW25w2Agar.pdf](https://profile.yru.ac.th/storage/academic-documents/June2020/3IpJ3CHDikjW25w2Agar.pdf), 2563.

โยธิน อินทรประสงค์. กฎหมายการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2560.

รัตติยากร ลีมนัดชัย และคณะ. ภาครัฐบริการจะเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยอย่าง

ยั่งยืนได้อย่างไร, [online]. Available URL:

[https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-](https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/articles/Article_27Apr2016.html)

[publications/articles/Article_27Apr2016.html](https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/articles/Article_27Apr2016.html), 2559.

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. คนต่างด้าว [online]. Available URL:

[https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%84%E0%B8%99%E0%B8%95%](https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%84%E0%B8%99%E0%B8%95%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%94%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%A7)

[E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%94%E0%B9%89%](https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%84%E0%B8%99%E0%B8%95%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%94%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%A7)

[E0%B8%B2%E0%B8%A7](https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%84%E0%B8%99%E0%B8%95%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%94%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%A7).

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. สนธิสัญญาเบาว์ริง [online]. Available URL:

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%AA%E0%B8%99%E0%B8%98%E0%B8%B4%E0%B8%AA%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%8D%E0%B8%B2%E0%B9%80%E0%B8%9A%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B9%8C%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B8%87>, 2566.

วรทธร ชูส่งแสง. การปฏิรูปกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระบวนการทบทวนความเสี่ยงในการลงทุนจากต่างประเทศ (FIRMA) ของสหรัฐอเมริกา : ความเสี่ยงในการลงทุน [online]. Available URL: <https://www.dtn.go.th/th/file/get/file/1.20220401d74712a5dd76f9515c842f04149cc837155608.pdf>.

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในสหรัฐฯ. ฐีร่อบ 5 ด้านก่อนเข้าถึงตลาดสหรัฐฯ [online]. Available URL: <https://www.thaibicusa.com/2020/10/28/usmarketaccess/>, 2563.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษากฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวและธุรกิจบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 [online]. Available URL: <https://tdri.or.th/2018/05/foreign-business-act/>, 2560.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ). รายงานฉบับสมบูรณ์เรื่อง แนวโน้มการฟอกเงินในประเทศไทย: ศึกษาเฉพาะกรณี การฟอกเงินผ่านนิติบุคคลและธุรกิจบังหน้า ทนายความและนักบัญชี บริษัทนำเที่ยว ทริสต์ต่างประเทศที่ดำเนินการในประเทศไทย การเล่นแชร์ที่มีการถือโง และ การฟอกเงินผ่านองค์กรไม่แสวงหากำไร [online]. Available URL: <https://tdri.or.th/2021/12/research-study-on-trends-of-money-laundering-2/>.

สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา Organization for Economic Co-operation and Development หรือ OECD [online]. Available URL: <https://www.ryt9.com/s/nesd/42724>, 2016.

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ(วช.). มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการประกอบธุรกิจต่างด้าวของต่างประเทศ [online]. Available URL: https://doi.nrct.go.th/ListDoi/Download/490989/d41d8cd98f00b204e9800998ecf8427e?Resolve_Doi=10.14457/CU.the.2007.389.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. คำสั่งสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางที่ 205/2555 [online]. Available URL:

<https://www.krisdika.go.th/librarian/getfile?sysid=679558&ext=htm>.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. ปีโอไอเผย 9 เดือน ยอดขอรับส่งเสริมทะลุ 5 แสนล้านบาท ดอกย้านักลงทุนเชื่อมั่นไทยฐานผลิตสำคัญของอาเซียน [online].

Available URL: https://media.thaigov.go.th/uploads/document/181/2023/11/pdf/Doc_20231110095334000000.pdf, 2566.

สำนักงานจัดหางานจังหวัดสิงห์บุรี. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคนต่างด้าว [online].

Available URL:

https://www.doe.go.th/prd/singburi/service/param/site/144/cat/17/sub/0/pull/detail/view/detail/object_id/99, 2557.

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.). การขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว สำหรับธุรกิจบัญชีสาม ตามมาตรา 17 กรณินิติบุคคลที่ไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย [Online]. Available URL:

<https://info.go.th/procedure/94e56d27-71ad-4102-8a87-9713337ce573/view?lat=&lng=>, 2564-2565.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 [online]. Available

URL: <https://dictionary.orst.go.th/>.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. ความมุ่งหมายและคำอธิบายประกอบรายมาตราของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 [Online].

Available URL: https://www.senate.go.th/assets/portals/93/fileups/253/files/article_20191021103453.pdf, 2562.

อัจฉราพร สีหวัฒน์. แนวทางการปฏิรูปกฎหมายการประกอบธุรกิจด้านการค้าบริการของคนต่างด้าว [online]. Available URL:

<https://repository.nida.ac.th/server/api/core/bitstreams/aa266328-0e4d-4fc8-a6d0-60f2eb619c1e/content>, 2561.

อัมพวรรณ มงคลอินทร์. ผลกระทบของการเปิดเสรีการประกอบธุรกิจค้าปลีกของคนต่างด้าวในประเทศไทยและมาตรการทางกฎหมายของไทยที่ใช้แก้ปัญหา

[online]. Available URL:

<https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/156326>, 2545.

อิสร์กุล อุณหเกตุ. ปัญหาของ พ.ร.บ.การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว [online].

Available URL: <https://tdri.or.th/2014/10/kt31/>, 2557.

100 ปีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 [Online].

Available URL: <https://www2.dbd.go.th/data-storage/attachment/7ffb679dcf1810c5e24835414.pdf>.

Bangkok Bank. จินออก ‘กฎหมายการลงทุนสำหรับต่างชาติ’.. สร้างความมั่นใจแก่นัก

ลงทุน .. [Online]. Available URL:

<https://www.bangkokbank.com/-/media/files/international-banking---chinese-customers/news-and-articles/articles/2020/investment-law.pdf?la=en&hash=7A46BCA2098A910D2AB108A21B8E4565A5CF13DB>.

DBD. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคน

ต่างด้าว พ.ศ. 2542 [online]. Available URL: <https://www2.dbd.go.th/data-storage/attachment/7ffb679dcf1810c5e24835414.pdf>.

DSIกรมสอบสวนคดีพิเศษ. DSI ส่งสำนวนคดีพิเศษ กรณี นอมินีคนไทยถือหุ้นแทนคนต่าง

ด้าว ให้พนักงานอัยการ สำนักงานคดีพิเศษ [online]. Available URL:

<https://www.dsi.go.th/en/Detail/79f474186a016cf54c076846467797f3>, 2566.

FAQ108 คำถามกับงานส่งเสริมการลงทุน. การส่งเสริมการลงทุน: หลักเกณฑ์การให้สิทธิ

และประโยชน์ [Online]. Available URL:

<https://www.faq108.co.th/boi/law/incentive.php>, 2566.

GitHub. ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic

Partnership Agreement: JTEPA) [online]. Available URL: <https://ecs-support.github.io/knowledge-center/customs-clearance/docs/free-trade-area/jtepa/>.

INFO. การขอหนังสือรับรองการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ตามมาตรา 11 ภายใต้อำนาจ

ตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข

[online]. Available URL: <https://info.go.th/procedure/94e56d27-5966-466a-a63a-24ab27a097ac/view?lat=&lng=>.

INFO. การขอหนังสือรับรองการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ตามสนธิสัญญาทางไมตรี

และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ

สหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2511 กรณีบุคคลธรรมดา หลักเกณฑ์ วิธีการ และ

เงื่อนไข [online]. Available URL:

<https://info.go.th/procedure/94e56d27-4cf3-498b-b228-fc5230ecad08/view?lat=&lng=>.

MReport. ต่างชาติลงทุนไทย 2566 ครึ่งปีแรก 4.8 หมื่นล้าน ลดลง 30% 'ญี่ปุ่น' ลงทุนสูงสุด

[online]. Available URL: <https://www.mreport.co.th/news/statistic-and->

ranking/348-foreign-investment-in-thailand-1h-2023, 2566.

POST TODAY. พณ.ย้ำการส่งเสริมต่างชาติลงทุน เน้นประโยชน์คนไทย-ประเทศเป็นหลัก

[online]. Available URL: <https://www.posttoday.com/business/691502>.

PRESS RELEASE DETAIL. บีโอไอเคาะยุทธศาสตร์ส่งเสริมการลงทุน ปี พลิกโฉมไทยสู่

เศรษฐกิจใหม่ เพิ่มความสามารถการแข่งขันของประเทศ [online]. Available

URL: <https://so05.tci->

[thaijo.org/index.php/pacific/article/download/263316/177426/1004081](https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pacific/article/download/263316/177426/1004081), 2565.

RESEARCH BRIEF Localizing x Partnership. การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ส่งผลให้

ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ในแต่ละภาคของไทยเพิ่มขึ้นหรือลดลงมากกว่ากัน

[online]. Available URL: <https://www.sdgmovement.com/2023/02/21/>

[effects-fdi-on-income-inequality-thailand/](https://www.sdgmovement.com/2023/02/21/effects-fdi-on-income-inequality-thailand/), 2566.

THAC Thailand Arbitration Center. UNCITRAL คืออะไร ทำไมต้องเป็น UNCITRAL

[online]. Available URL: <https://thac.or.th/th/uncitral/>, 2564.

ThaiBICUSA. กฎระเบียบการลงทุนของชาวต่างชาติทำไมถึงต้องลงทุนในสหรัฐฯ

[online]. Available URL: <https://www.thaibicusa.com/rules-regulations/>, 2563.

ThaiPublica. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515

[online]. Available URL: [https://thaipublica.org/wp-](https://thaipublica.org/wp-content/uploads/2019/11/%E0%B8%9B%E0%B8%A7-281-%E0%B8%A5.pdf)

[content/uploads/2019/11/%E0%B8%9B%E0%B8%A7-281-](https://thaipublica.org/wp-content/uploads/2019/11/%E0%B8%9B%E0%B8%A7-281-%E0%B8%A5.pdf)

[.%E0%B8%A5.pdf](https://thaipublica.org/wp-content/uploads/2019/11/%E0%B8%9B%E0%B8%A7-281-%E0%B8%A5.pdf).

THAIRATHMoney. กรมพัฒนาฯ แจง ต่างค้าจะขายอาหาร เครื่องดื่มในไทยต้องได้รับ

อนุญาตก่อน [online]. Available URL:

https://www.thairath.co.th/money/economics/thailand_econ/2604436, 2566.

THAIRATH Money. ทบพทพ.ร.บ.ธุรกิจต่างค้าวรับ4.0 [online]. Available URL:

https://www.thairath.co.th/money/economics/thailand_econ/1481303, 2562.

THAILAND BOARD OF INVESTMENT. กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

[online]. Available URL: https://www.boi.go.th/un/boi_ced.

THAILAND BOARD OF INVESTMENT. อำนาจหน้าที่ส่วนงานของสำนักงาน

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน [Online]. Available URL:

https://www.boi.go.th/th/chart_detail, 2566.

Thailand Law Forum. สนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่าง

ราชอาณาจักรไทย กับ สหรัฐอเมริกา ลงนาม ณ กรุงเทพฯ วันที่ 29

พฤษภาคม พุทธศักราช 2509 [online]. Available URL:

<http://thailawforum.com/laws/amity-th.pdf>.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520

พระราชบัญญัติสัญญาชาติ พ.ศ.2508 และแก้ไขฉบับที่ 4 พ.ศ.2551

กฎกระทรวง กำหนดธุรกิจบริการที่ไม่ต้องขออนุญาตในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2556

กฎกระทรวง กำหนดธุรกิจบริการที่ไม่ต้องขออนุญาตในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559

กฎกระทรวง กำหนดธุรกิจบริการที่ไม่ต้องขออนุญาตในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2560

กฎกระทรวงกำหนดธุรกิจบริการที่ไม่ต้องขออนุญาตในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562

Foreign Trade Information System, United States THE FOREIGN INVESTMENTS ACT [online]. Available URL:

<http://www.sice.oas.org/investment/natleg/us/usfiac.asp>.

Food and Agriculture Organization. Foreign Exchange and Foreign Trade Act Act No. 228 of (December 1, 1949) [Online]. Available URL:

<https://faolex.fao.org/docs/pdf/jap201877.pdf>.

Japanese Law Translation. Foreign Exchange and Foreign Trade Act [online].

Available URL:

<https://www.japaneselawtranslation.go.jp/en/laws/view/4412>.

National Development and Reform Commission (NDRC) People's Republic of China.

Foreign Investment Law of the People's Republic of China [online].

Available URL:

https://en.ndrc.gov.cn/policies/202105/t20210527_1281403.html, 2021.

National People's Congress. Foreign Investment Law of the People's Republic of China

[online]. Available URL: <https://www.lawinfochina.com/display.aspx?id=30060&lib=law>, 2019.